

Andrew Clements

NEJLEPŠÍ KAMARÁDKY NAVŽDY

BFF

bambóok

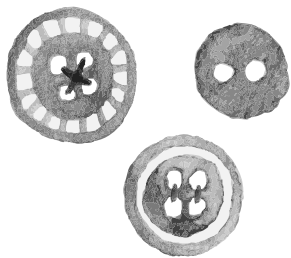
NEJLEPŠÍ KAMARÁDKY NAVŽDY

Andrew Clements

Věnováno Audrey L. Wernerové,
milé kamarádce, která přináší inspiraci
spoustu učitelům včetně mě.

Poděkování

Rád bych poděkoval Stevu Smithovi z Cornish ve státě Maine, že mi pomohl najít většinu knoflíků, které inspirovaly některé části této knihy. Také děkuji svojí editorce Shaně Coreyové za to, že je veselou studnicí dobrých nápadů. Děkuji i svojí literární agentce Amy Berkowerové za neúnavnou pomoc a cenné rady a celé zapálené redakci Random House Children's Books za jejich nadšenou práci na mojí knize.

Hlavně jsem ale vděčný, že mám svoji ženu Rebecca, jejíž láska a neutuchající podpora dělají každý den šťastnějším a produktivnějším, než by byl bez ní.

1.

CHCI JE VŠECHNY!

Letět z Chicaga do Bostonu úplně sama nebyla taková věda, jak se táta bál. Ale to není nikdy. Jakmile zapnu telefon, hned mi na něm od něho pípnou tři textovky:

Táta

12:46

Napiš mi, jakmile přistaneš.

12:48

Už jste měli přistát.

12:50

Jsi v pořádku?

Tak mu raději hned odpovím:

Všechno v pohodě, už jsme na zemi.
Zdravím z Bostonu!

Táta si věčně dělá starosti. Sice tomu říká plány, ale já vím svoje.

Máma se o mě bojí o dost méně, protože ví, že nedělám blbosti. Aspoň ne schválně. Ví to i můj brácha Ben. Ten mi vlastně docela rozumí a já jemu stoprocentně, což není žádné umění. Benovi je totiž patnáct, a tak většinou myslí jen na dvě věci: na holky a muziku.

Neposlouchá ale rock, jazz nebo rap. Jeho oblíbená hudba je dechovka, což mu hledání holky ztěžuje víc, než by bylo nutné. To je aspoň moje teorie. Proč musí pochodovat zrovna s klarinetem a mít u toho na hlavě kovbojský klobouk? Každopádně kdyby nebylo Benova srpnového hudebního tábora, asi by se mnou teď v letadle do Bostonu seděla celá rodina a já bych se nemohla těšit na to, že budu mít dědu chvílku jen pro sebe.

Tříkrát hurá školní dechovce!

A kdyby se o mě táta tolik nebál, asi by mi s mámou před pár týdny nekoupili nový iPhone, takže tříkrát hurá i ustaraným otcům!

Děda čeká hned u východu spojovací chodby, přesně jak mu táta kladl na srdce.

„Ahoj, Lucie! Vítej v Bostonu!“

„Ahoj, dědo! Vypadáš skvěle!“

Neříkám to jen ze zdvořilosti.

Když jsme s rodinkou byli v Massachusetts loni v létě, jeli jsme na pohřeb babičce a děda se mi tehdy zdál nezdravě hubený. A starý.

Teď vypadá o moc líp, a když mu padnu do náručí, zjistím, že už zase trochu přibral.

Letuška, která mě má na starosti, zkontroluje dědův řidičák. Jakmile mu přistrčí nějaký dokument a děda ho podškrábne, můžeme vyrazit. Já vedle něho cupitám jen s batohem, zatímco on za sebou táhne můj kufr.

„Máš si ještě něco vyzvednout u výdeje zavazadel?“ zeptá se děda.

„Ne.“

„Fajn. Tak honem na parkoviště... pokud tedy nemáš hlad?“

„Táta mi nabalil zásob jak na severní pól. Mohla bych z toho žít týdny.“

„To je můj zeťák – starý skaut,“ pokývá hlavou děda, „buď připraven!“ Potom dodá: „Už ses mrkla na ten link, který jsem ti poslal? Myslím ten článek, jak vyrábějí letecké palivo z rostlinného oleje?“

„Jo. Moc se mi to líbilo!“

Myslím, že děda mi ze všech lidí na světě rozumí nejlépe. Je sice realitní agent, ale matiku a přírodní

vědy má rád skoro stejně jako já. Minulý týden jsme si třeba psali, zatímco jsme oba hltali *Svět vědy*. Děda mi taky už léta posílá odkazy na nejrůznější nové objevy a vynálezy – třeba článek o robotech, kteří dokážou nejen cestovat vesmírem, ale dokonce se sami replikují. Budou to dělat dlouhá *tisíciletí*, než prozkoumají celou naši galaxii!

Až na to, že nemůžu dokázat, že dědu věda vážně baví. Možná se do toho nutí, protože to baví *mě*.

Tak nebo tak, stejně je to super.

Když dojdeme k autu, děda hodí moje věci do kufru.

„Nechceš si trochu zdřímnout? Až budeme v Burnhamu, vzbudím tě a dáme si zmrzlinu. A taky pro tebe mám překvapení.“

„Překvapení? Jaký?“

„Nepovím!“

„Aha... A můžu dostat nejdřív to překvapení a zmrzlinu až pak?“

Děda se zasměje. „Skvělý nápad.“

Tak ráda zase slyším jeho smích!

Už jsme na cestě, ale spát se mi nechce. Mnohem radši zůstanu vzhůru a popovídám si s dědou.

Hlavně o babičce.

Až na to, že na dědu je na takové hovory možná ještě brzy. A vlastně i na *mě*. Ve třetí a čtvrté třídě

jsem jí párkrát do týdne volala a babička mě nechala se vyprávět. Mohla jsem jí říct úplně všechno, co mi leželo na srdci, nebo jen tak plácát o ničem, a když mi náhodou došla témata k hovoru, vždycky pro mě sama měla spoustu zajímavých novinek o tom, co se děje na její zahrádce, o rostlinách, hmyzu a zvířatech. Kdyby totiž babička neuměla tak dokonale popsat úplně všechno, co milovala, sotva bych se tak nadchla do přírodních věd.

A teď nám oběma chybí, dědovi i mně. Jen asi každému trochu jinak. Děda babičku přece jen znal daleko déle. Ve srovnání s ním jsem ji *já* vlastně skoro neznala.

Bylo by fajn si popovídat, ale dnes jsem vstávala v půl šesté ráno a v letadle se dívala na film, takže jakmile najedeme na dálnici, uspí mě monotónní hučení kol.

„Kde to jsme?“

Několikrát zamrkám a rozhlédnu se. Potom si vzpomenu.

Cesta do Burnhamu vede blízko hranice státu New Hampshire a vine se mezi kopci plnými borovic a javorů. Mineme několik starých farem – většina z nich je bíle natřená se zelenými nebo černými okenicemi –, dva jablečné sady a pole s obilím a dý-

němi za kamenným plotem. Venkov u nás v Illinois vypadá úplně jinak.

I vzduch je tu jiný – sušší, čerstvější, skoro chladný, a to i přesto, že je poslední týden v srpnu. Děda mi kdysi vysvětlil, že tu mají tak kamenitou půdu, že v sobě neudrží vlhkost jako v Illinois, což nás přivedlo ke zkoumání severoamerických ledovců v poslední době ledové.

V centru města děda řekne: „Zavři oči a neotvírej je, dokud ti neřeknu.“

Poslechnu.

Představuju si, že mě někdo unesl a zavázal mi oči. Asi trochu divná hra, ale aspoň mám pocit, že všechno, co vnímám sluchem a hmatem, může mít klíčový význam.

Auto jede pořád rovně. Když pomalu napočítám do třiceti, zastaví. Možná jen máme červenou? Ne. Bude to stopka, protože poskočíme vpřed, pak zase zabrzdíme, za chvíli znovu popojedeme a tak dále. A navíc slyším cvakání signálu blinkru.

Začnu počítat. Třicet vteřin jsme jeli rychlostí zhruba třiceti kilometrů v hodině. Kdybychom jeli šedesátkou, urazili bychom za minutu kilometr. Takže při naší rychlosti jsme urazili *půl* kilometru za minutu. Jeli jsme ale půl minuty, což dělá čtvrt kilometru.

A přesně to řeknu policii, až jí zavolám z mobilu, který jsem si chytře ukryla v levé ponožce. Hned budou vědět, jak únosce vystopovat, a přijedou mě zachránit.

Auto zatočí vlevo. Napočítám do sto patnácti, než zase zastavíme. Znovu slyším cvakání směrovky. Takže skoro dvě minuty třicítkou. To dělá jeden celý kilometr.

Potom ostře zahneme doprava, vůz několikrát poskočí, brzdy vrznou a zůstaneme stát.

„Tak už! Můžeš otevřít oči!“

Dívám se na štěrkové parkoviště zarostlé vysokou trávou. Stojíme s dědou u dlouhé cihlové budovy s omšelou cedulí na střeše s nápisem: TOVÁRNÝ BURNHAM.

„Tohle celé jsem minulý týden koupil! Není to úžasné?“

Děda já sá úplně stejně jako Ben, když dostal nový klarinet.

„Jo, naprosto *skvělý*!“ dávám si záležet na radostném tónu, protože dědovi vidím na očích, jak moc si přeje, aby se mi ta barabizna líbila.

Když si ji ale fotím na mobil, pořád vidím jen skvělou kulisu pro nějaký zombie horor. Nebo úkryt, kam se dá zašít unesená holka.

Okna v prvním patře jsou zatlučená, v dalších patrech většinou rozbitá a cihlové zdi hyzdí graffiti. Schody z popraskané žuly vedou k šedivým kovovým dveřím zajištěným rezavým řetězem na visací zámek.

„Jsem z té budovy úplně nadšený! Navíc jsem ji koupil za hubičku. Jen počkej – příští rok už bude první patro plné obchůdků. Nad nimi budou pěkné kanceláře a v horním patře útulné byty s výhledem na řeku. Než zase odjedeš domů, provedu tě tu. Teď si ale pojedeme dát do města tu zmrzlinu, co říkáš?“

Je vlastně divné, že jsem dědu ještě neviděla nic takového plánovat. Vždycky jsem si myslela, že jen pomáhá *ostatním* lidem nakupovat a prodávat nemovitosti a pozemky. Napadne mě, jestli by se do zvelebování té barabizny taky tak vrhal, kdyby babička ještě žila.

Říkám si, že mě k takovým otázkám vede zvědavost vědce, ale sama vím, že prostě jen strkám nos do věcí, po kterých mi nic není.

Jeden den u moře, další na túře na vrchol Mount Monadnock, ranní procházka po Bostonu a odpoledne ve vědeckém muzeu.

Zase je zpátky ten starý děda, kterého jsem znala, což mě moc těší. Nachodili jsme toho tolik, že bych teď od prázdnin potřebovala chvíli prázdniny.

Předposlední den u dědy stojíme pozdě odpoledne na žulových schodech staré budovy. Děda nezapomněl a opravdu mě chce vzít dovnitř.

„Na, nasad' si to,“ podá mi helmu se svítilnou.

„Chceš říct, že je tam *tma*?“

Věda mi říká, že tma ve skutečnosti neexistuje, jen světlo je skutečné. Tma tedy znamená pouhou absenci světla. Přesto ji nemám ráda.

„Všude ne, jen tam, kde jsou zatlučená okna. A na schodech. A dole ve sklepě.“

Na šňůrce má asi deset různých klíčů, mezi nimiž se snaží objevit ten, kterým se otevírá visací zámek u hlavních dveří.

„Továrna byla postavena v roce 1849. Vidiš tu vodu vzadu? To je řeka Keps Shaw. Její proud poháněl obrovské kolo a generoval proud. Nejdřív se tu vyráběly koberce, potom vlněné deky, pak se tu spřádala bavlna, šily boty a nakonec tu sídlila textilka. Ta ale zkrachovala už v roce 1946 a do budovy se nastěhovala tiskárna, zbytek prostor si pronajímaly menší firmy a umělci jako ateliéry, ale teď už to tu leží patnáct let ladem. Proto jsem ji pořídil tak levně!“

Říkám si, že by mi nevadilo, kdybychom si dědečkův poklad prohlédli jen *zvenčí*, ale to už cvakne zámek a děda mi podá plátěnou nákupní tašku.

„Na co?“ zeptám se.

„Kdybys tam našla něco zajímavého. Kdyby se ti uvnitř něco líbilo, klidně si to můžeš nechat.“

„Vážně? Cokoli?“

„Jasně – ta továrna je teď moje i se vším, co je uvnitř.“

Následuju ho do útrob budovy. Vytáhnu z kapsy telefon a používám ho napůl jako foťák a napůl jako baterku. Už chápu, proč děda trval na tom, abych s ním šla dovnitř na prohlídku. Dobře ví, že miluju staré poklady – a tahle továrna je hotový zlatý důl.

Jako první objevím mosaznou kulatou kliku od dveří pohozenou na zemi v jedné z kanceláří. Potom najdu dvě dřevěné špulky s červenou a zelenou nití, obrovitánské nůžky, kovovou krabičku jehel, železné soukolí vážící asi dvě kila, dvě staromódní plnicí pera, stříbrný náprstek, přívěsek s devíti mosaznými klíči, kladivo s velkou plochou hlavou a starožitný cvikr. I po celé hodině objevování pokladů mám pocit, že jsem teprve na začátku. Protože ale máme rezervaci v dědově oblíbené rybí restauraci, snažím se proběhnout celou budovu dřív, než bude čas jít.

Hodiny utíkají, je už po páté. Procházíme třetí patro zalité sluncem. Rozbitými okny občas prolétne

nějaký vrabec nebo holub. Není tu mnoho k vidění, jen zhruba dvacet velkých dřevěných stolů přibitých k podlaze a u okna pár rezavých šicích strojů. Musím si dávat dobrý pozor, kam šlapu – všude je plno ptačích hovínek.

Ukážu na dveře na stěně přímo naproti nám. „Kam vedou?“ zeptám se dědy.

„Půjdem to zjistit.“

Jsou zamčené, a tak děda vytáhne svůj svazek klíčů. Musí jich pět vyzkoušet, než se tím šestým dostane do zavřené místnosti.

Zapnu svítilnu na helmě a otevřu dveře. Za nimi se skrývá malý sklad s dřevěnými policemi napanými papírovými krabicemi. Každá je tak třicet centimetrů vysoká a třicet centimetrů dlouhá. Z jedné z nich otřu pavučiny a prach a odnesu ji do velké místnosti na světlo. Je pěkně těžká. Papírovou lepicí pásku z ní odtrhnu jako nic a uvnitř objevím... knoflíky. Obyčejné tmavě šedivé knoflíky o něco menší než desetacentová mince. Zanořím ruku hluboko do knoflíkového moře, hrábnu a vytáhnu hrst stejně šedivých knoflíků, jako jsou ty úplně nahoře.

Vynesu tedy ze skladu další krabici a otevřu ji a potom ještě jednu. Ve všech je to stejné.